

De Reijer Spreijstraat

Reijer Spreystraat

Stratnaambordje aan de Burg. Dedelstraat.

In het tweede nummer van de Angstelkroniek begonnen wij met het vastleggen van meer gegevens van inwoners die zijn omgekomen in Nederlands Indië tijdens de politionele acties aldaar.

In dit nummer pakken we de draad weer op. Na een levensbeschrijving van Henk Oostveen, Theo Snoek, Leo Dongelman en Teunis de Pijper willen wij dit keer aandacht schenken aan onze plaatsgenoot Reijer Spreij. Zij naam wordt geëerd met een straatnaam in Abcoude west, bij de burgemeestersbuurt.

Reijer Spreij, werd geboren op 25 mei 1927 in de toenmalige gemeente Abcoude Baambrugge. Zijn vader, Hubertus Spreij, had een winkel in luxe-en huishoudelijke artikelen in de Stationsstraat. Naast de winkel was de drukkerij van zijn oom Jacob Spreij gevestigd. Toen Jacob Spreij in 1934 overleed heeft vader Hubertus naast de winkel, ook de drukkerij voortgezet. Wij schreven over deze drukkerij in Angstelkroniek nr.14 in juli 2003.

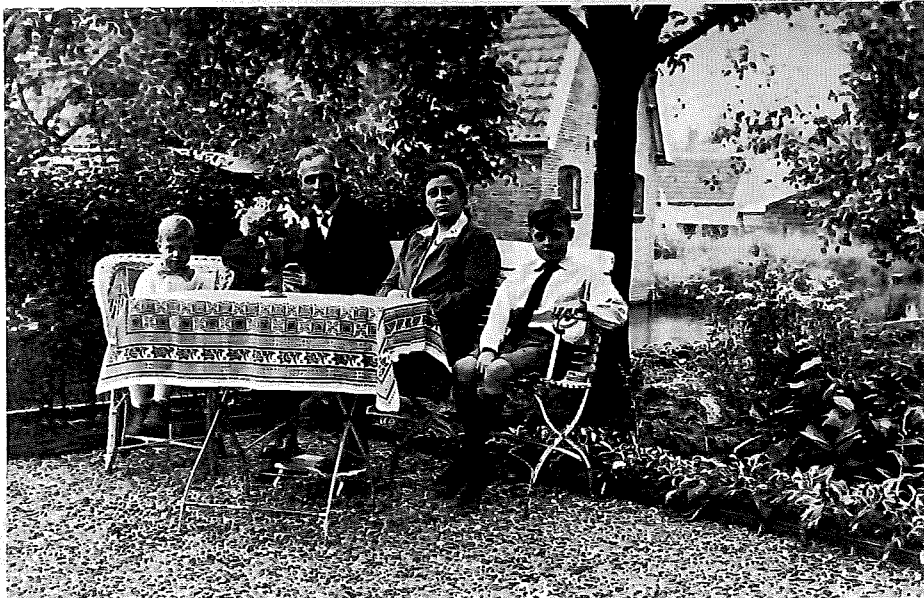
Reijer was de tweede zoon uit het huwelijk van Hubertus Spreij en Geertje Elisabeth Albers. Zijn broer Arie was zes jaar ouder. Deze zou de enige overblijvende zoon zijn en later de drukkerij voortzetten. Beide jongens kregen een grafische opleiding aan de Amsterdamse Grafische school. De tweede wereldoorlog kwam het gezin ongeschonden door. Reijer meldde zich op 6 november 1946 als dienstplichtig militair in Amersfoort. Na zijn basistraining werd hij ingedeeld bij het 3^e bataljon van het Garderegiment Grenadiers.

Het was niet zo'n gunstige tijd voor dienstplichtigen. Nederland was verwickeld in een post koloniale verwarring.

In mei was er voor het Koninkrijk Nederland een einde gekomen aan de Tweede Wereldoorlog. In principe gold dat dus ook voor Ned. Indië. Probleem was dat daar ons gezag was weggevaagd. De bestuurders zaten deels nog in de door de Japanners opgezette interneringskampen. Soekarno maakte van de gelegenheid gebruik om op 17 augustus eenzijdig de onafhankelijkheid uit te roepen voor wat van toen af Indonesië heette. Dat werd in Nederland niet gepikt. Na gestrande onderhandelingen met de rebellen werd besloten een legermacht naar Ned. Indië te sturen. Vanaf 21 juli 1947 begon de eerste politionele actie in de Tropen. Eigenlijk een oorlog, maar zo kon je dat in eigen Koninkrijk natuurlijk niet noemen. Onder grote druk van Amerika en de Verenigde Naties trok Nederland zijn troepen terug zonder dat er een definitieve overwinning of oplossing was bereikt. Een tweede Politionele actie startte in december 1948. En deze actie zou Reijer Spreij fataal worden.

Hij vertrok op 28 mei 1947 met het schip Kota Inten naar Indië. Infanteristen en grenadiers zijn de vechtsoldaten die het vuile werk in de voorste linies op de grond moeten doen. In de meeste gevallen zeer gezonde en sterke kerels. Reijer

Reijer Spreij 1927 - 1949

Familie Spreij in de achtertuin aan het Nauwe Gein.

Vlnr Reijer Spreij, Hubertus Spreij, Geertje Elisabeth Albers en Arie Spreij.

was dan ook iemand die nogal eens patrouille moest lopen in de jungle van Java. Een gebied vol met "terroristen" en sluipschutters. Tijdens zo'n patrouille liep hij in de voorhoede en werd door een scherpschutter in de hartstreek getroffen. Toen zijn maten medische hulp hadden gehaald was hij al overleden.

Dit speelde zich af op 12 augustus 1949 bij het plaatsje Bodjongsarie in Midden Java. Zoals de meeste Nederlandse slachtoffers werd hij niet in Nederland begraven maar in Indonesië op het ereveld Pandu op Java

Na zijn overlijden werden zijn persoonlijke bezittingen in een kist van tropisch hardhout naar Nederland gezonden. Vijf en vijftig jaar later ging zijn naar hem vernoemde neef Richard Spreij in deze kist spitten. Tot zijn verbazing trof hij daar een ongeopende brief aan. Deze was gedateerd 7 augustus 1949. Reijer had de brief na aankomst niet meer kunnen openen. De brief was geschreven door zijn vader Hubertus die over ditjes en datjes uit het dorp en bedrijf schreef. Ontroerend detail was dat hij drie Albanese sigaretjes had bijgesloten. Na 55 jaar kwamen deze geplet weer te voorschijn.

Zoals dat gaat ontvingen de nabestaanden de postume onderscheiding Orde en Vrede 1948/49, een brief van de H.M. de Koningin en brieven van

mede-soldaten die bij het gebeuren aanwezig waren geweest.

In 1950 werd er in het dorp een commissie gevormd die zich beijverde voor het plaatsen van een gedenkteken voor de gevallen soldaten in Indonesië. Er was sprake van zes leden in het erecomité en 22 prominenten uit het dorp. Het plan was om het gedenkteken op te richten in het Hugo de Vriespark aan de zijde van de Hoogstraat. Voor zover schrijver bekend is dit plan niet gerealiseerd. Misschien te veel leden en zinnen in het comité? Het zou tot 4 mei 2004 duren voordat de namen van de zeven gesneuvelde soldaten zouden worden toegevoegd aan het oorlogsmonument in Baambrugge.

De gemeenteraad had eerder al wel besloten om in de nieuwe wijk aan de westzijde van Abcoude een aantal straten te benoemen naar omgekomen dorpsgenoten. Zo kreeg met het Raadsbesluit van 26 juni 1959 Reijer een eigen straat. Opvallend is wel dat het straatnaambordje aan de zijde van de burgemeester Dedelstraat als opschrift heeft Reijer Spreystraat. Het bordje aan de Doude van Troostwijkstraat heeft het juiste opschrift: Reijer Spreijstraat. Zo stond zijn naam ook in zijn paspoort!

Met dank aan de heren Richard Sprey en Toon Broek.

Wim Timmer
wtimmer1@cs.com

Straatnaambordje aan de Doude van Troostwijkstraat